

4. Andi – »Nisem človek, ki bi dosegal višave«

Ustanovitelj Opus Dei –
življenjepis sv. Jožefmarija
Escrivája.

30. Okt. 2023

[↗ Nazaj na kazalo](#)

Po obisku v Braziliji in Argentini je imel oče že obilo izkušenj in je vedel, kako izpeljati plodovito katehezo tudi v drugih državah. Da bi se skrbno dogovoril o nadaljnjem poteku svojega apostolskega popotovanja, je

na posvet v La Chacro sklical vikarje preostalih južnoameriških regij. Tako je 12. junija v Buenos Aires prispel čilski vikar Adolfo Rodríguez Vidal. Ta je sanjal o načrtu, ki se je njemu zdel dokaj ambiciozen: o sedemdnevnem očetovem obisku. Álvaro je načrt nekoliko spremenil in postanek podaljšal na devet dni, da bi bilo mogoče prirediti skupno enajst srečanj za splošno publiko. Prihod v Čile je bil predviden za petek, 28. junij.^[1]

In po enakem postopku so se zvrstili Peru, Ekvador, Kolumbija, Srednja Amerika ter Venezuela. Določili so, koliko bo trajal obisk in kje bo oče nastanjen, predvideli so načrt srečanj in morebitna potovanja izven prestolnice. V grobem je bil program zasnovan tako, da naj bi oče prve dni obiska posvetil svojim hčeram in sinovom, nato bi sledili klepeti s številčnejšimi skupinami v centrih korporativnih dejavnosti, proti koncu

pa bi lahko organizirali še kakšno množično srečanje, če bi bilo potrebno. Toda različni nenadejani dogodki so te načrte korenito spremenili.

Očetov prihod v Santiago de Chile se je zgodil točno ob uri: opoldne v petek, 28. junija 1974. Za tiste, ki so ga pričakali na letališču, je bilo kakor v sanjah. Prvikrat so videli očeta. Bil je šaljivo razpoložen. ***Ne morem verjeti ... Ne more biti res, da je to Čile ...*** Kakor nejevernik je govoril: ***Kje so Andi? Za nos me vlečete. Jaz potrebujem vero, strašno veliko vero, če hočem sprejeti, da so tamle Andi, gromozansko gorovje. Saj ga vendar ne vidim!***^[2] To je bil njegov refren v prvih dneh, ko je bilo nebo zagrnjeno z oblaki in ni bilo mogoče videti v meglo odete kordiljere.

Kmalu potem ko se je nastanil na sedežu Regionalne komisije, jim je

oče sporočil, da bi se s svojimi otroki raje srečeval samo v prostorih, namenjenih apostolskim dejavnostim. Množično srečanje na javnem kraju, na primer v kakšni gledališki dvorani, bi namreč takšnemu družinskemu dogodku odvzelo intimnost in glede na politične razmere v državi bi si lahko nekateri to napak razlagali. Zato so bila srečanja za splošno občinstvo organizirana v jedilnici šole Tabancura, za druge, manj obsežne klepete pa so uporabili prostore različnih centrov, zlasti dvorano v centru Alameda.

Ne da bi izgubljal čas, je v soboto, 29. junija, naslednji dan po prihodu v Santiago, imel dva klepeta v Alamedi, enega s svojimi hčerami in drugega s sinovi. V nedeljo naj bi skladno s predvidenim programom prisostvoval splošnemu srečanju, ki je bilo sklicano za 11. uro dopoldne v Tabancuri. Pričakovali so udeležence

iz različnih krajev, iz provinc Rancagua, Viña del Mar in Aconcagua. Toda spričo močnega deževja in slabih, netlakovanih cest se je vse skupaj spremenilo v nekakšno močvaro. Na kraj dogodka ni bilo mogoče priti ne peš ne z avtomobilom. Tik pred zdajci so se razmere še poslabšale, saj je lilo kot iz škafa in ni bilo mogoče potovati v Santiago. Načrtovano srečanje je bilo treba odpovedati. Kljub temu pa so se številne družine spopadle z neurjem in vseeno z avtomobili pripotovale iz daljnih krajev. Da jih ne bi razočaral, jih je oče povabil na srečanje v Alamedo, kjer je v natrpani dvorani zaradi pomanjkanja prostora večina morala stati. Za dobrodošlico jih je nagovoril z besedami:

Najprej vam moram povedati, da ste zelo pogumni. In gospe, poleg tega, da so lepe, so pogumnejše od moških. Da ste prišli v takšnem vremenu! Ne

vem, kako da vas ni voda kar odnesla. Neverjetno! To mora očitno biti hudič, ki noče, da bi mi delali.^[3]

Jasno se je videlo, da oče ni nameraval ostati v pasivni drži. Priliko, ki se mu je ponudila, je izkoristil za to, da jih že na začetku opozori, da on nikdar ne govori o rečeh, ki niso nadnaravne: ***Govorim samo o Bogu in o duši. Tako da ne razpravljam o političnih zadevah.*** Potem ko je bilo to razjasnjeno, jih je prosil, naj bodo v družbenem sožitju razumevajoči, ne da bi se zaradi tega odrekli svojim krščanskim načelom: ***... da bi se vi, Čilenci, med seboj razumeli, da bi si odpuščali, da bi znali živeti drug z drugim, da bi se imeli radi.***^[4]

Oče se je trudil, da med svojim nagovorom ne bi omagal, in videlo se je, da je zaradi slabega vremena telesno šibek. Ne da bi temu posvečal posebno pozornost, se je prejšnji dan

na prvem klepetu s svojimi hčerami, ko jim je govoril o iskrenosti, naslonil na zgled bolnikov. Bolnik, jim je dejal, se mora obnašati transparentno, ne sme prikrivati znakov svoje bolezni, če hoče, da ga zdravnik ozdravi. Povedal jim je, kako je sam, potem ko je ure in ure govoril na velikih prizoriščih, kjer je bilo vsekakor treba povzdigniti glas, imel težave z lažjim vnetjem grla. Poklicali so zdravnika. Ta ga je vprašal, kje ga boli, in moral mu je povedati vse. Nato mu je pregledal usta in žrelo ter mu predpisal pastile, ki jih je moral jemati vsake tri ure. Tako, jim je rekel, moramo biti tudi mi poslušni v primeru bolezni duše.

Toda izvor omenjenega vnetja grla, ki se je začelo že v Argentini, je bil nekaj precej bolj zapletenega. Zaradi okvare na klimatski napravi se je med letom v Santiago de Chile močno prehladil, tako da je dobil vročino in ostal brez glasu. V kliničnem

laboratoriju Katoliške univerze so 2. julija opravili ustrezne analize. Vodja laboratorija, profesor Croxatto, je opozoril na resno stanje zaradi povišane sečnine v krvi ter pacientu svetoval počivanje v postelji in zdravljenje z dializo.^[5]—

V takšnih okoliščinah se je oče čilskemu vladnemu odboru zahvalil za prijazno dobrodošlico ob njegovem prihodu ter se opravičil, ker ni mogel sprejeti povabila na srečanje. Nato jim je v nekaj kratkih vrsticah dal vedeti, da njegovo **duhovniško potovanje po ameriških deželah** nima drugega namena kot to, da v dušah okrepi **željo po stiku z Bogom, po tem, da bi bili boljši kristjani in zatorej tudi boljši državljani svoje domovine**. K temu je še dodal:

Prejel sem vaše vabilo, vendar mi je zaradi gripnega obolenja onemogočena kakršnakoli aktivnost.

Na vsak način pa bi želel izpostaviti, koliko molim, koliko sem premolil in tudi druge spodbujal k molitvi za ta véliki narod, zlasti v trenutku, ko mu je pretil bič marksistične herezije (govorim duhovniško, kar je edino načelo ravnanja v mojem življenju); in vsem vam lahko zagotovim, da bom Boga, našega Gospoda, po posredovanju njegove presvete Matere še naprej prosil, naj čilsko ljudstvo in njegove državnike varuje in vodi k večjemu duhovnemu in družbenemu blagru.^[6]

Par dni predaha oziroma omejene aktivnosti je očetu vrnilo dovolj moči, da je lahko nadaljeval predvidena srečanja z novim zagonom in odločnejšim glasom. Vreme se je izboljšalo in na obzorju se je končno zarisalo Andsko gorovje. Komaj si je oče opomogel, že je vikar v petek, 5. julija, prejel pismo od predstojnice bosonogih karmeličank iz hiše na Ulici Pedro Valdivia,

prvega samostana, ki so ga te redovnice v tistih krajih ustanovile že v 17. stoletju. Mati prednica mu pravi, da je izvedela za prihod monsinjorja Escrivája. Ob tej priložnosti ga je želela spomniti, da je ustanovitelj »na svojem potovanju po Španiji obiskal več karmeličanskih samostanov zaradi svoje posebne ljubezni do naše matere, svete Terezije. Prav zato upamo, da bo med svojimi številnimi obveznostmi uspel najti trenutek, da pride tudi semkaj. Ker namreč toliko dosežeš, kolikor upaš, se tudi nadejamo, da nam bo oče izkazal to veliko dobroto. Če pa bi mu to ne bilo mogoče, ga bomo vseeno zmeraj ohranjale v svojih molitvah, kakor da bi bile deležne njegovega obiska.«^[7]

Poslanica je očetu segla do srca. Še istega dopoldneva je v programu klepetov brž napravil kratek premor. V spremstvu Álvara, Javierja in

Adolfa se je pojavil v govorilnici samostana ter začel z besedami:

Jaz čutim veliko ljubezen do poklica kontemplativnih duš, ker smo v Opus Dei kontemplativni sredi ulice. Zelo dobro vas razumemo in sestre karmeličanke po vsem svetu zelo dobro razumejo nas ter nam pomagajo s svojo molitvijo. Prihajam s prošnjo za miloščino molitve: molíte. Saj vidite, da so razmere v Cerkvi zelo slabe. Cerkev sama ni slaba. Cerkev je sveta, je Nevesta Jezusa Kristusa: vedno lepa, vedno mlada, vedno brez madeža, vedno mila in dobra ... Pač pa smo cerkveni ljudje tisti ... Molíte.^[8]

Na drugi strani rešetke so redovnice v polmraku govorilnice napeto poslušale, da bi ujele vsako besedo. Posvaril jih je, naj bodo pazljive in naj se varujejo tistih, ki poskušajo na vsak način vsiljevati spremembe:

Ne popuščajte v ničemer, ne bodite nespametne, kajti hudič išče žrtev, da bi jo pogoltnil, in ve ste nadvse mamljiv zalogaj [...]. Če pokvarijo katerega izmed teh golobnjakov, je s tem uničena neka velika moč Cerkve. Bodite svete. Če ste, potem nam boste pomagale biti sveti. Molíte, da bi takšni bili mi, duhovniki. In za Opus Dei, za te moške in ženske, ki so navzoči na vseh poteh tega sveta ter jih spreminjajo v božje poti.^[9]

Z vso odločnostjo in zagonom jim je govoril o poklicu in pobožnem življenju. Dobrih dvajset minut se je zadržal v samostanski govorilnici, dlje pa ni mogel ostati, saj se je že bližal klepet z naslednjo skupino. Pred odhodom jim je dal blagoslov in naročil gospodu Adolfu, naj na vrtljivem okencu pusti zavoj s slaščicami, ki jih je priskrbel zanje. V slovo jim je dejal: ***Posladkale ste mi dušo, jaz pa vam posladkam ustno nebo.***^[10]

V tistih dneh je posvečeval oltarje, obiskoval centre, srečal se je s kardinalom nadškofom v Santiagu, imel je petindvajset javnih srečanj in še enkrat toliko zasebnih, pri vsem tem pa ni kazal znakov izčrpanosti. Stalnica v njegovem oznanjevanju je bil zakrament pokore, izhodišče za tiste duše, ki so opustile versko prakso ter so se želele znova približati Bogu. Kriče je pridigal:

K spovedi, k spovedi, k spovedi! Saj je Kristus obilno izlil svoje usmiljenje do ljudi. Stvari ne napredujejo, ker se ne obračamo k Njemu, da bi se osnažili, da bi se prečistili, da bi se vneli. [...]

Gospod pričakuje mnoge, da bi se dodobra okopali v zakramentu pokore! In zanje ima pripravljeno veliko gostijo, svatbeno gostijo, evharistično slavlje; prstan zaveze in zvestobe ter prijateljstva za vedno. Naj gredo k spovedi! Vi, hčere in

sinovi, približajte duše k spovedi. Ne dopustite, da bi bil moj prihod v Čile zaman! Naj mnogo ljudi pristopi k božjemu odpuščanju!^[11]

V ponedeljek, 8. julija, dan pred očetovim odhodom proti Limi, je bilo srečanje v šoli Tabancura. Nekateri tistega dopoldneva niso mogli priti zaradi službe. Mnogi pa so se ob času kosila z avtomobili pognali na pot, da bi v zgodnjih popoldanskih urah dospeli v Marijino svetišče v kraju Lo Vásquez, kamor naj bi prišel tudi oče. Svetišče je od prestolnice oddaljeno kakšnih devetdeset kilometrov. Kakor hitro je prispel na ploščad pred cerkvijo, je bil ganjen ob pogledu na množico ljudi, ki so se odrekli kosilu, da bi lahko skupaj z njim molili rožni venec. Redovnice, ki so oskrbovale svetišče, so tamkajšnjo Marijo odele v najbolj svečana oblačila ter poskrbele za bogato cvetlično okrasje. Preden je stopil na ploščad, si je oče nadel

temna očala. Ne le zato, da bi se zaščitil pred soncem. Tistih ljudi namreč ne bo več videl in čustva so ga preplavljala.

Naslednji dan je bil že v Limi.

Minevalo je natanko enaindvajset let, odkar se je 9. junija 1953 začelo delovanje Opus Dei v Peruju. Tako kot v že obiskanih državah se je oče nastanil na sedežu Regionalne komisije, v centru Los Andes. Ni si privoščil oddiha. Brž ko je prišel, je imel klepet s prvo skupino in od tistega trenutka se je natančno držal načrtanega programa. Posebej ganljivo je bilo srečanje v kulturnem centru Tradiciones v petek, 12. julija. Vsi tam navzoči so bili njegovi duhovni sinovi in med njimi lepo število duhovnikov iz Prelature Yauyos. Ko jih je ob prihodu v dvorano zagledal, je vzkliknil: ***Jaz ne bom izrekel niti besedice, če mi poprej ne dajo blagoslova tile moji sinovi duhovniki. Lačen sem vaših***

blagoslovov!^[12] Obstopilo ga je več kot petdeset duhovnikov in podelili so mu blagoslov, tako da so vsi v en glas izgovarjali blagoslovno molitev. Nato je vsakemu izmed tistih duhovnikov kleče poljubil roke. Ko mu je Javier namignil, da se bo dogodek zavlekel, je oče, odločen nadaljevati do konca, odvrnil: ***Naj traja, kolikor hoče, ampak roke bom poljubil vsem, tako kot sem vedno storil!***^[13] Oče jim je poljubljal roke in vsakemu duhovniku namenil kakšno ljubeznivo besedo. Čas je tekel in zdelo se je, da to traja že celo večnost, nakar je pred začetkom klepeta dejal:

To ni komedija. Ponosen sem na vas in v veliko veselje mi je, ko vam poljubim roke. Tega ne počnem samo tukaj, tako ravnam že vse življenje ... Tako da je to družinska navada. Zelo dobri ste do mene ...^[14]

V soboto, 13. julija, je bil za očeta nadvse pester dan. Ob pol desetih dopoldne je šel obiskat limskega kardinal nadškofa; od tam pa se odpravil v San Vicente de Cañete, kjer je vladalo praznično vzdušje, saj je bilo opoldne predvideno srečanje z očetom v izobraževalnem centru Valle Grande, ki je korporativna dejavnost Dela. Prišli so ljudje iz Lime in okoliških vasi. Nekateri so krenili na pot še pred zoro. V dvorani, v kateri se je gnetlo več kot petsto ljudi, je bilo mogoče videti indijanske, mulatske, kitajske obraze; trgovce, kmete, delavce, učitelje, tovornjakarje ... ter podeželanke, šolajoče se v izobraževalni ustanovi Condoray, ki so jo vodile ženske iz Opus Dei.

Oče jim je govoril o delu, ki ga je treba opravljati dovršeno, da bi bilo Bogu všeč, ne pa *a la criolla* (kot rečejo domačini, kadar je kaj narejeno malomarno). Pridigal jim je

o življenju pobožnosti, predvsem pa jih je povabil, naj se očistijo navznoter z dobro spovedjo, tako da razodenejo svojo dušo in se nato trdno odločijo opustiti alkohol. Ob očetovi besedi, ki jih je na trenutke vpijoče rotila, naj spremenijo svoje življenje, se je na brezčutnih indijanskih obrazih zarisala prikrita ginjenost.

Obiskal je Condoray, zatem pa Akademijo San José, kjer bivajo in študirajo bogoslovci Prelature Yauyos. Ob šestih popoldne se je vrnil v Limo – prehlajen, po vsej verjetnosti zaradi nenadne spremembe temperature ob izhodu iz dvorane centra Valle Grande.

Naslednji dan so imeli na vrtu centra Miralba prvo splošno srečanje. Bilo je hladno in sivo nedeljsko jutro, a je vseeno prišlo kakšnih tisoč petsto ljudi. Navzoče so bile tudi celotne družine, vključujoč stare starše in

vnuke. Oče je začel z opravičilom, češ da njegov glas najbrž ne bo kos takšnemu izzivu:

Ne vem, ali me boste dobro slišali, saj sem precej prehlajen. Ostal sem napol brez glasu. Toda sv. Pavel, ki ni brez glasu, je pisal Efežanom: In novitate vitae ambulemus. Pa ne samo Efežanom, ampak vsem nam pravi, naj hodimo po poti z novim življenjem. Da ne bi bilo nikakršnega dvoma, piše Rimljanom: Induimini Dominum nostrum Iesum Christum, oblecite si Gospoda Jezusa Kristusa.

Kristjanovo življenje je to: da si znova in znova nadene obleko, vsakokrat čistejšo, vsakokrat lepšo, vsakokrat bolj polno kreposti, ki so vseč Gospodu, polno premagovanj, drobnih žrtev, ljubezni. Kristjanovo življenje je stkano iz odpovedi in potrditev. Kristjanovo življenje je začenjanje in ponovno začenjanje.^[15]

Da bi se malo razvedril, so mu popoldne predlagali sprehod po Limi. Obiskal je cerkev sv. Frančiška in stolnico. Domov pa se je vrnil zelo utrujen. Tisto noč je spal slabo. Zjutraj je daroval mašo in pozajtrkoval. Okoli desete ure ga je prišel pregledat doktor Zavala, specialist pulmolog, ki je diagnosticiral začetek bronhopulmonarnega obolenja.^[16] Srečanja, načrtovana za tisti dan, so zato odpovedali.

Po zdravnikovem navodilu je moral do konca tedna ostati v postelji. Pošiljali so mu darila: rože, slaščice, pisma, ki jih je spremljala naklonjenost in molitev vseh njegovih otrok, da bi si kmalu opomogel. V dnevniku njegovega obiska v Limi, je na soboto, 20. julija, zapisano: »Danes je ponovno vstal le za kratek čas, vendar po zdravniškem predpisu še ni bral svete maše. Oče je vzgled za vse, ko

vidimo, kako trpi, ker ne more maševati. Ker vanjo vlaga tolikšen napor, mu utrujenost od svete maše ne bi dobro dela in bi lahko podaljšala njegovo okrevanje.«^[17]

V nedeljo je obhajal mašo v svoji sobi, po kosilu pa so se mu na klepetu pridružili nekateri direktorji Regionalne komisije ter msgr. Ignacio Orbegozo, ki jih je kratkočasil z anekdotami o začetkih v Yauyosu in o njegovih pohajkovanjih po tamkajšnjem pogorju. Še tri dni je potreboval oče, da bi si nabral dovolj moči, zato je bilo treba program prilagoditi tako, da bi ga vsi imeli priložnost slišati. Ni pa zbolel samo oče. Epidemija gripe, ki je takrat razsajala po Limi, je na posteljo priklenila polovico prebivalstva. Nato je 24. julija imel srečanje s svojimi hčerami ter do konca meseca nadaljeval z nekoliko skrčenim programom klepetov. V resnici si ni

povsem opomogel in govorjenje v javnosti je bilo zanj zelo utrujajoče.

Na vrtu doma duhovnih vaj Larboleda v kraju Chosica, nedaleč od Lime, se je 29. julija na srečanju z očetom zbralo prek tri tisoč ljudi. Bližal se je njegov odhod. Ta ali ona pripomba med klepetom je namigovala, da boleznici še vedno ni prebrodil. Ne da bi stvar obešal na veliki zvon ali se proglašal za mučenika, je vsej tisti množici razložil, da bi bil svet brez trpljenja klavrna reč, bil bi kakor slika brez senc, kar sploh ni slika; ***trpljenje, ki ga prenašamo z ljubeznijo, pa je nekaj okusnega, čudovitega:***

Zato je želja po tem, da se znebimo trpljenja, revščine, bede, nekaj čudovitega; vendar to ni osvoboditev. Osvoboditev je tisto drugo. Osvoboditev je ... prenašanje revščine z veseljem! Prenašanje trpljenja z veseljem! Prenašanje

bolezni z veseljem! Prenašanje
dušljivega kašlja z nasmehom!^[18]

* * *

Prvega avgusta je zapustil Peru. V Ekvadorju so ga nestrpno pričakovali in mu želeli čimprejšnje okrevanje. Vendar se nikakor ni uspel docela pozdraviti, in kar je bilo še huje, dobil je višinsko bolezen, ki ponavadi prizadene popotnike, nevajene ozračja visoko ležečih andskih dežel. Hiša, v kateri je prebival oče, je stala nedaleč od glavnega mesta, Quito pa leži na višini blizu tri tisoč metrov nad morjem.

Očetovemu klavrnemu stanju so se pridružile še druge neprijetnosti. Ponoči ni dobro spal. Zjutraj je vstajal utrujen, manjkalo mu je kisika. Obhajala ga je vrtoglavica. Ni zmogel samostojno hoditi in čutil je stranske učinke zdravil, ki jih je jemal. Doktor Guillermo Azanza, ki ga je pregledal kmalu po prihodu, je

ugotovil, da se je znova pojavila bronhopnevmonija, za katero je bolehal v Limi.^[19] Minilo je več dni, a ni bilo videti, da bi šlo bolniku na bolje. Dihal je s pomočjo kisikove maske, ves čas sedel, govoril je z ugaslim glasom. Še vedno pa je tlelo upanje na nenadno spremembo, kakršne so se pogosto pojavljale v njegovem telesnem stanju. V preteklih mesecih, v polnem razmahu katehetske aktivnosti, se je večkrat zgodilo, da se je očetu hipoma povrnila moč ter je premagal vročico in utrujenost. Vsi so govorili o njegovem izjemnem zagonu in delovni zmogljivosti. Toda kot je Álvaro pojasnil v La Chacri, sta očetova vitalnost in ostrina uma »bili del ustanovne milosti«.^[20]

Vendar je aklimatizacija napredovala silno počasi. Zdravnik je omenil, da bi za turiste, ki so se ustavili v Quitu in jih daje gorska bolezen, bilo priporočljivo, da prestolnico

zapustijo. Komaj je oče to slišal, je pri
priči odvrnil: ***Da, sin moj, ampak
jaz nisem turist. Pripravljen sem
ostati tukaj, kolikor časa bo
potrebno, da se privadim in bom
mogel govoriti o Bogu, namreč
zato sem prišel.***^[21] Za nenaden
vzpon z morja na višino tri tisoč
metrov, se pravi od Lime do Quita, se
ni odločil zato, da bi izzval Andsko
gorovje. Kaj kmalu je tudi uvidel, v
katero smer se razvija njegovo
okrevanje in da se tista nenadna
ozdravljenja od vročice in utrujenosti
ne bodo ponovila. Tako se je na
predlog nekaterih, ki so mu mogli
svetovati, odločil sestopiti z višine
Quita na raven Caracasa v Venezueli.
In namesto da bi skušal svojo
katehezo izpeljati do konca, je dobre
volje sprejel držo predanosti, ki jo je
od njega hotel Bog. Dejstvo je, da je
Bog njegove načrte obrnil v drugo
smer. Poprej je bil vaje z zvočnim in
možatim glasom govoriti množicam,
zdaj pa ga je komajda mogla slišati

majhna skupina njegovih otrok. Pred dnevi so ga na klepetih gledali v nenehnem gibanju, ko je neutrudno vihral od enega do drugega konca dvorane ali odra. Kdo bi ga prepoznal sedaj, pogreznjenega v naslonjač, ker ga noge niso več držale? Za njega, moža živahnega in ognjevitega razgovora, je nastopil trenutek, ko zaradi pomanjkanja sape ni zmožel odgovarjati drugače kakor le z rahlim nasmehom ali ljubeznivim pogledom.

Pred odhodom proti Venezueli je na vrtu hiše, v kateri je bil nastanjen, sprejel manjše število ljudi. Potem ko je pol stoletja pridigal o poti duhovnega otroštva – je dejal skupini svojih sinov –, je Gospod oslabil njegove moči in ga postavil na raven majhnega otroka. Ta zadeva z nadmorsko višino, na kateri je ležal Quito, ni bila nobena šala.

Za sedemletnega malčka je to prevelik višinski udarec, je priznal oče. Ko so to slišali, so nekateri začeli iskati opravičila:

»To je višina, oče, višina.« On pa je s kančkom humorja krivdo vzel nase:

Pač nisem človek, ki bi dosegal višave. Zato mi je ni zagodel Quito. Bil je naš Gospod, ki ve, kdaj si privošči kakšno šalo, in se igra z nami. Poglej, tako pravi Sveti Duh: Ludens coram eo omni tempore, ludens in orbe terrarum, po vsem svetu se igra z nami, ljudmi, kakor oče z majhnim otrokom. Rekel si je: Temule, ki je tako zaljubljen v življenje otroštva, v prav posebno življenje otroštva, temu bom pa sedaj jaz dal začutiti to otroštvo. In spremenil me je v otroka. Vsekakor je stvar precej duhovita!

[22]

Po sijajni katehezi v Braziliji, Argentini, Čilu in Peruju je bilo res

mučno, ko je bil kar na lepem **spremenjen v otroka**. Svoje kateheze sedaj ni vršil z besedami, ampak z molkom. Njegovo oznanjevanje je bilo zgovoren poduk, stkan iz poslušnosti in žrtev. (V **Ekvadorju**, je povedal pozneje, **je vsa moja kateheza bila v tem, da nisem govoril, ker mi Gospod ni dovolil.**)^[23]_____

Kolikokrat je oče posnemajoč Jezusa Kristusa rekel, da »ni prišel, da bi mu služili, ampak da bi služil«. Zdaj pa sta ga Álvaro in Javier morala voditi za roko. **Kakšna sramota! Vendar jo sprejemam. Zelo sem zadovoljen**, je priznaval. Na podlagi tega je sestavil osebno molitev:

Jezus, sprejemam to, da sem odvisen v teh dneh in vse življenje in vselej, ko boš tako hotel. Ti mi boš dal milost, veselje in dobro voljo, da se bom pri tem zelo zabaval, da ti bom služil in da bo sprejemanje teh

malenkosti postalo ljubezni polna molitev.[24]

Zatrjeval je, da »ni človek, ki bi dosegal višave«, da nima kakšnih posebnih talentov niti ga ne krasijo velike kreposti. Kaj bi mogel storiti? To, da sprejme te drobne pripetljaje, zlasti svojo bolezen in spremembo načrtov, ki jo je hotel Bog. Kajti ...

Bog, naš Gospod, vedno uporablja drobne reči. Jaz sem si zamišljaj, kako bom poplesoval od enega do drugega konca vašega prelepega mesta in te čudovite dežele; zamišljaj sem si, kako bom obiskal mnogo, mnogo ljudi ... Gospod pa tega ni hotel.[25]

Daroval bi mu cepetanje sitnega malčka, kajti v sebi je čutil ***ugovarjanje otroka, ki mora pridno hoditi ter se držati očkove in mamičine roke. Jaz pa bi si želel tekati naokrog ... Kakšno ponižanje, mar ne?!***[26]

Tako se je sledeč duhovnemu otroštvu moral vključiti v božansko igro našega Očeta Boga z majhnim otrokom. O tem je spregovoril 14. avgusta na nekem klepetu, dan pred odhodom iz Ekvadorja:

Moram vam povedati, da zaradi občasne vrtoglavice nisem mogel darovati svete maše in so mi vsak dan morali prinesiti obhajilo. Ob tem sem še mnogo bolj ganjen ter še bolj ljubim ta Quito in ta Ekvador.

Majhna posvečena hostija, ki jo prejmem na jezik, me spominja, da je Jezus postal otrok in da moram z veseljem sprejeti tudi te otroške igre, ki mi jih On pošilja.^[27]

Med bivanjem v Quitu ni ostal nedejaven. Za seboj je pustil spomin zgledne vdanosti v božjo voljo, in kar se je na prvi pogled zdelo pomanjkljivost, je spremenil v nekaj zelo dragocenega:

Ne preostane mi drugega, kot da odidem. Boga, našega Gospoda, ne morem siliti.

Ni res, da ni bilo storjeno nič, kajti ta nepotrpežljivost in nekakšen nemir zaradi onemogočene dejavnosti sta pred Bogom molitev. Tako da nekaj se uresničuje, vendar ne načrt, ki sem ga jaz nameraval tukaj izpeljati. Potrpimo! Sicer mi je bilo že znano, da je Ekvador velika dežela, dežela Srca Jezusovega, nisem pa vedel, da je to dežela tako izbranih duš, ki bo od mene terjala ceno nekakšne bolezni.^[28]

Brez kakršnekoli zamere do Andov se je poslovil od Ekvadorja ter prenehal **govoriti s sposojenim kisikom**. Njegova čustva, dasi obarvana s to ali ono neizbrisno tegobo, so bila krotka. Ne meneč se za takrat prestano trpljenje je nekaj tednov pozneje pisal staremu ekvadorskemu prijatelju: **Nisem**

človek, ki bi dosegal višave, a kljub temu – kako lepo sem se imel v Quitu in koliko sem se naučil od vas in od ljudi te predrage dežele!

[29] Navzven je bila njegova dejavnost res precej skromna. Šel je samo skozi Quito (11. avgusta) ter se ustavil pred centri Dela, ki jih je blagoslovil kar iz avtomobila. Njegova duša, kot bomo opisali v nadaljevanju, pa se je razširila in okrepila se je njegova nekdanja pobožnost do svetega Jožefa, učitelja notranjega življenja. Po besedah, izrečenih 12. avgusta pri klepetu, je bilo mogoče uganiti, v katero smer je tekel njegov zaupni odnos z Bogom. Oče je še naprej hrepeneče iskal Gospodovo obličje in prav to je svojim hčeram svetoval takole:

Reci mu, da neizmerno koprniš, da bi videla njegovo obličje, tako kot si, kadar smo daleč od svojih dragih, želimo gledati njihove fotografije. Toda od Boga nismo oddaljeni. Ne

samo, da nismo daleč; lahko se poistovetimo z Njim. Ve in jaz čutimo obveznost, da iščemo to poistovetenje.^[30]

* * *

Čas, ki ga je oče prebil v Venezueli, je v veliki meri popisan v dnevniku dóma duhovnih vaj Altoclaro, kjer je stanoval, le nekaj kilometrov iz Caracasa proti notranjosti. Na prvih straneh lahko preberemo: »Oče je prispel nekoliko utrujen. Trudimo se, da bi tukaj imel nekaj časa za počitek in bi malo zadihal po več kot dveh mesecih apostolskih popotovanj.«^[31] (Ob prihodu v Altoclaro se ni držal svoje navade, da se, potem ko pozdravi Gospoda v kapeli, v prostorih administracije sreča s svojimi hčerami. Naročil je Álvaro, naj jih obišče v njegovem imenu, saj ga noge niso več držale.)^[32]

Iz skopih vrstic, ki tu pa tam omenjajo očetovo zdravje in telesno

počutje, ni lahko sklepati, ali okrevanje napreduje ali je zastalo.

Petek, 16. avgust: »Oče si je lahko odpočil.« Ob koncu dneva pa: »Vidi se, da gre očetu krepko na bolje. On je nosil težo klepeta.«

Sobota, 17. avgust: »Danes se oče počuti bolje, čeprav je še vedno zelo utrujen.«

Ponedeljek, 19. avgust: »Oblačno jutro. Oče si še vedno ni opomogel od utrujenosti [...]. Preteklo noč je oče le malo spal.«

Torek, 20. avgust: »Zjutraj je bilo očetu veliko bolje, opoldne pa se ni dobro počutil in ni prišel dol v jedilnico.«

Vreme je bilo deževno in prav nič vabljivo, tako da je bilo bolje ostati v hiši. Občasno so očeta videli znova prebirati pisma, ki mu jih je Fernando Valenciano pred dnevi

prinesel iz Venezuele. ***Dogaja se mi isto kot materam***, je dejal, ***ki večkrat preberejo pisma svojih otrok.***^[33] Pri klepetih po kosilu ali po večerji je svojim sostanovalcem pripovedoval marsikaj iz zgodovine Dela ter jim veliko govoril o apostolatu in pobožnosti do svetega Jožefa, upodobljenega na več slikah v hiši.

Ko je minil teden dni, oče še vedno ni bil povsem pri močeh. O tem je jasno pričalo dvoje. Prvo je bilo dejstvo, da od svojega prihoda ni maševal. To ga je zelo bolelo, toda bal se je, da bi bruhal. Kot simbol molitev, s katerimi so vsi prosili za njegovo okrevanje, je bila hiša polna cvetja. Oltarje so vselej krasile sveže orhideje.

Drugo znamenje pa je bilo to, da še ni obiskal svojih hčera v prostorih, namenjenih administraciji tiste hiše. Prejšnjo nedeljo so očetu poleg

orhidej in keramičnih osličkov poslale vizitko, na kateri je pisalo: »V veliko veselje nam je, da ste z nami v Altoclaru. Zelo vas imamo rade. 18. avgust 1974«. Oče se je nemudoma odzval in kar na isto vizitko z rdečim pisalom v odgovor dopisal: **Tudi jaz vas. Mariano**; zraven pa je narisal raco z odprtim kljunom.^[34] (Rokopis se je žalostno razhajal z nekdanjo krepko očetovo pisavo. Poteze so bile šibke, neodločne, medle in tresoče. Živ odraz njegove telesne pobitosti. Nihče ne bi v tistem zapisu prepoznal očetove roke.)

V dnevniku doma Altoclaro je zapisano, da ima oče relikviarij v obliki križa z relikvijo *lignum crucis*, ki ga nosi na verižici pod talarjem. Včasih za trenutek izvleče relikvijo in jo poljubi.^[35]

Ni dvoma o tem, da je očeta žgalo od nestrpnosti, ker si je želel obhajati sveto daritev. Nekega popoldneva se

je v družbi nekaterih svojih sinov sprehajal po dvorišču z vodnjakom v Altoclaru. Sédel je v kotichek, v zatišju pred vetrom, in slišali so, kako je potihoma nekaj govoril:

»Kaj pravite, oče?« so ga vprašali.

Vultum tuum, Domine, requiram!
In z močnejšim poudarkom je ponovil:

Vultum tuum, Domine, requiram!
Vultum tuum, Domine, requiram!
Včeraj, ko nisem mogel maševati, sem nenehno ponavljal te besede: Gospod, tvoje obličje iščem! Gospod, želim te videti! Da, želim si videti, kakšen je Gospod, vendar ne več s pomočjo vere, ampak iz obličja v obličje ...!^[36]

Po dolgotrajnem čakanju je zanj nastopilo rahlo izboljšanje, ki ga je brez obotavljanja izkoristil. Končno se je 26. avgusta dopoldne lahko odpravil v prostore administracije

doma Altoclaro ter se srečal s svojimi hčerami.

Hitro je bil organiziran program klepetov, ki naj bi jih imel kar v Altoclaru, v dnevni sobi. Spričo pomanjkanja prostora množična srečanja niso bila mogoča. Prvi klepet, 28. avgusta, je bil namenjen članicam Dela, naslednji dan pa je imel še enega za moške. Tretje srečanje, predvideno za splošnejše občinstvo, je prišlo na vrsto 30. avgusta. Udeležilo se ga je manjše število supernumerarijev, nekateri starši članov Opus Dei in nekaj duhovnikov. Bilo je čutiti, da se je očetu zdravje izboljšalo, čeprav je imel med zadnjim klepetom malo vročine. Prav dobre volje je bil in beseda mu je gladko tekla, ko je svojim otrokom pripovedoval anekdoto, ki se je pripetila prejšnjega dne.^[37] Opirajoč se na nauk svetega Pavla, je začel s »priliko« o dveh

posodah (Rim 9,21), o posodi sramote in posodi izvoljenosti:

Ta posoda sramote pa je bila tako čista, da je bila videti kakor posoda izvoljenosti.

Zaklad Opus Dei je veselje spričo zavedanja, da smo zaklad, čeprav je vsakdo to, kar je: uboga stvar ... čista, ki služi svojemu namenu, ki je na razpolago vsem. Dajmo! Saj smo vse povedali zelo spodobno.^[38]

Pogovor mu je vlil novih moči in ni mu manjkalo nazornih besed, ko jim je govoril o apostolatu, o vrednosti dela ali o vlogi ženske v družini in družbi. Bodril je svoje otroke in udrihal zoper »tropsko medlost«^[39].

Večkrat je javno in v zasebnem krogu obljubil, da se bo kmalu vrnil v Venezuelo, kakor hitro bo to mogoče. In njegova beseda se jim je vtisnila v srce. Dne 31. avgusta popoldne se je s caracaškega letališča odpravil nazaj

proti stari celini. Zelo je bil zadovoljen s svojim potovanjem, o svojem telesnem stanju pa je v šali dejal: ***Odhajam kakor don Kihot iz Manče: na zdelanem kljusetu.***^[40]

* * *

Od trenutka, ko je stopil na južnoameriška tla, in ves čas popotovanja po tistih deželah je oče nenehno ponavljal: ***Prišel sem se učiti.*** Tri dni pred povratkom v Evropo, 28. avgusta 1974, pa je kardinalu Mariu Casariegu pisal:

Koliko sem se naučil v Ameriki! Moja vera in pobožnost sta se okrepili, postali sta globlji in bolj jožefovski, saj sem z večjo jasnostjo in globino odkril lik svojega očeta in gospoda, svetega Jožefa.^[41]

Nabiral si je odkritje za odkritjem. Saj ne, da bi bila njegova pobožnost do svetnika poprej na nizki ravni, pač pa mu je bilo spoznanje o

duhovni podobi in veličini moža, ki je na zemlji vršil vlogo Gospodovega očeta, dano ob koncu življenja kot velikodušen dar z neba. Kot je dejal svojim sinovom v La Chacri: Gospod ***mi tega ni želel pokazati, tega mi ni dal videti vse do nedavnega.***^[42]___

In vendar sega začetek dolgotrajnega razvoja te pobožnosti prav v njegovo otroštvo. Kadar je obiskal babico Florencio, se je spominjal, da je v tisti hiši nad neko komodo bila zidna niša s kipcem svetega Jožefa. Jožefmarija, ker je bil še majhen, ga ni mogel videti, zato je ponavadi stopil na prste in se z rokami skušal dvigniti čez rob omare, da bi uzrl svetnika in ga kaj prosil. Vse od takrat sta bila njegovo notranje življenje ter zgodovina porajajočega se Opus Dei prežeta z živim in nenehnim spominom na svetega očaka.^[43]___

Z leti je ta naklonjenost in pobožnost silovito naraščala, vendar je v njej bilo nekaj »vrzeli«. Sveti Jožef, je

razmišljal oče, ni bil navzoč na Kalvariji, ko je Jezus umiral na križu. Kaj storiti, da ga v tistem trenutku ne bi pogrešali? Med potovanjem po Braziliji, v avtomobilu, se mu je posvetila rešitev. Stopil bo na njegovo mesto, zastopal ga bo pod križem in si predstavljal, kako bi ravnal on, če bi bil tam. Kakšno bolečino, kakšno ljubezen je moral čutiti do Marije in do Jezusa!^[44] Med katehezo po Južni Ameriki je pobožnost do svetega Jožefa krasil s hvalospevi in priporočili:

Sveti Jožef ima ogromno (!) moč pri Bogu, našem Gospodu, je dejal svojim otrokom v Argentini. Vršil je vlogo očeta. Pred veki ga je On izvolil ... z vso dovršenostjo. Za Božjo Materjo ni nobenega človeškega bitja, ki bi bilo popolnejše in bolj sveto od Jožefa.^[45]

Predstavljal si ga je mladega in postavnega (***Le kako naj bi petnajst-ali šestnajstletno dekle utrujali z***

nekim starcem?). In vselej je videl oba zakonca skupaj, ob Jezusu v najsvetejšem zakramentu:

Združeni z evharistijo, z Božjo Materjo in s svetim Jožefom. Nikdar jih ne ločujte! Jaz ne razumem ... tega ne znam povedati z besedami, ampak na nek način mu delata družbo v tabernaklju. Ne nek ... neizrekljiv način! Tega ne znam povedati.^[46]

Ko je v Čilu stopil v kapelo doma duhovnih vaj Antullanca, je uzrl sliko, ki ga je ganila. Nekaj ur predtem je med potjo v avtomobilu premišljeval skrivnosti veselega dela rožnega venca in v motrenju si je svetega Jožefa naslikal kot čednega mladega moža, ki spremlja svojo ženo na poti do doma svete Elizabete. Prvikrat je videl takšno sliko: Jožef, ki spremlja Devico Marijo.^[47] Z velikim zadovoljstvom je svojim otrokom

polagal na srce pobožnost do svetega očaka:

Če hočeš pridobiti notranje življenje, imej zelo rad svetega Jožefa, ki je zares mogočen. Notranje življenje je odnos z Bogom; nihče pa ni imel z Bogom, našim Gospodom, in z Božjo Materjo zaupnejšega odnosa kot sveti Jožef. Ko me obvezujete, da to vsak dan ponavljam pri teh klepetih, sem presrečen.^[48]

Sveto pismo, jim je dejal v Peruju, nam o Jožefu pove prav malo.

Moramo ga imeti zelo radi in se mu zahvaliti, da je tako lepo skrbel za Dete Jezusa. Njegov značaj je moral biti srčen, poln trdnosti in miline obenem. V liturgičnih besedilih ***je zapisano nekaj zelo nežnega: da je sveti Jožef negoval Dete, ga objemal in poljubljal ... Kako lepo! ... Tako kot so naši starši ravnali z nami.***^[49]

V Ekvadorju je imel priložnost videti več pobožnih upodobitev svetega Jožefa z Jezuščkom. Posebej ga je pritegnilo z zlatom okrašeno platno, obešeno na steni hodnika, nasproti vhoda v njegovo sobo. Tista slika je prikazovala Dete Jezusa, medtem ko krona svetega Jožefa. Zares ga je razveselila. Zdela se mu je zelo lepa in zelo teološka. Vsakič ko je šel tam mimo, je bil njegov pozdrav dejanje ljubezni. ***Mnogo let sem potreboval, da sem odkril to jožefovsko teologijo, tukaj pa sem moral le odpreti oči in sem uzrl njeno potrditev.*** Toliko mu je pomenilo to odkritje, da je pozneje, ko se je v Venezueli v spominu vračal nazaj, priznaval: ***Tudi če bi šlo samo za to, da se srečam s tolikimi podobami svetega Jožefa, ki ga krona njegov Sin, bi bila moja pot v Quito res vredna truda.***^[50]

Pogosto se je vračal k tem nedavnim spominom na »teološko ljubeznivost«

in na razmah svoje pobožnosti do svetega očaka, zaradi česar se je čutil dolžnika do njega, ki je učitelj notranjega življenja. In ko je gospod Roberto, vikar, nekoč pri pogovoru omenil gradnjo nove cerkve v Caracasu, je oče zato brž namignil, da bi lahko bila posvečena svetemu Jožefu ali sveti Družini.^[51]_____

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

^[1] Brazilski vikar je bil v tistem času dr. Xavier de Ayala Delgado, argentinski pa Emilio Bonell Zapater. Vikarji preostalih južnoameriških dežel poleg Čila so bili: Vicente Pazos González (Peru), Antonio Arregui Yarza (Ekvador), Ugo Puccini Banfi (Kolumbija), Agustín Falceto Calvo (Urugvaj), Ramón Taboada del Río (Paragvaj) in Roberto Salvat Romero

(Venezuela); vikar v Srednji Ameriki je bil Antonio Rodríguez Pedrazuela.

[2] AGP, P04 1974, II, str. 18.

[3] *Prav tam*, str. 56.

[4] *Prav tam*.

[5] Prim. RHF, D-15111; in Álvaro del Portillo, *Sum.* 1500; Javier Echevarría, *Sum.* 3140.

[6] Pismo iz Santiaga de Chile, EF-740703-1. Pismo v enakem slogu je od njega prejel tudi predsednik Ekvadorja, general Guillermo Rodríguez Lara, in sicer 13. avgusta 1974, ko je bil oče v mestu Quito:

Nadvse spoštovani gospod!

Včeraj sem prejel vaše prijazno pismo, v katerem mi želite prijetno bivanje v tej predragi ekvadorski deželi, in želel bi se vam nemudoma zahvaliti za tako ljubeznivo pozornost.

V ameriške dežele sem prišel kot duhovnik – kar je edini smisel mojega življenja – in prišel sem se učiti: v srcu bom s seboj odnesel velik zaklad pobožnosti in kreposti, ki sem jih tukaj imel priložnost občudovati.

Še naprej bom z ljubeznijo in občudovanjem molil za to blagoslovljeno deželo, z gotovostjo, da bo presveto Srce Jezusovo s posebno naklonjenostjo bedelo nad ekvadorskim ljudstvom in nad njegovimi cenjenimi državnimi voditelji (Pismo iz Quita, EF-740813-1).

Prim. tudi pismo predsedniku Gvatemale, v katerem nekaj mesecev pozneje vztraja pri izključno pastoralnih ciljih svoje kateheze: ***Po posredovanju Device Marije in sv. Jožefa polagam h Gospodovim nogam svoje duhovniško delo v tej deželi, kajti prizadevam si biti***

samo to: zvest duhovnik (Pismo iz Gvatemale Kjellu Eugeniu Laugerudu Garcíi, EF-750217-1).

[7] AGP, P04 1974, II, str. 106.

[8] *Prav tam.*

[9] *Prav tam*, str. 107.

»Golobnjaki« (Device Marije) – tako je sv. Terezija Avilska imenovala svoje samostane.

[10] *Prav tam*, str. 110. Nekaj dni pozneje je oče prejel predstojničino pismo z zahvalo za njegov obisk in izrečene besede: »To nas je zelo osrečilo in smo velike dolžnice vas in vašega Dela; vedno boste navzoči v naših molitvah« (*prav tam*); tudi AGP, P05 1974, II, str. 95.

Ko so naslednje leto karmeličanke tega samostana sv. Jožefa v Santiagu de Chile izvedele za očetovo smrt, so se odločile darovati slovesno mašo v njegov spomin. Vendar pa niso

hotele, da bi to bila maša za pokojne, saj so sklenile, da zapojejo Slavo, ker so bile prepričane, da je oče že v nebesih. Prim. Javier Echevarría, PR, str. 2066.

[11] AGP, P04 1974, II, str. 214.

[12] *Prav tam*, str. 252.

[13] *Prav tam*. Mnogi izmed tistih duhovnikov so delali v Akademiji San José, v kraju Cañete, kjer je bilo semenišče Prelature Yauyos. Škof v Yauyosu je bil takrat msgr. Luis Sánchez-Moreno Lira (prim. *Sum.* 6429).

[14] *Prav tam*, str. 252.

[15] AGP, P04 1974, II, str. 320. Tisto jutro, 14. julija, je doktor Alejandro Cantero pregledal očeta, ki ponoči ni spal, imel je faringitis ter bil skoraj brez glasu. Doktor Cantero je predlagal, naj srečanje, napovedano za tisto dopoldne, odpovejo. Ko pa je

to izvedel oče, je tisti klepet hotel imeti (prim. Alejandro Cantero Fariña, *Sum.* 6648).

[16] Prim. RHF, D-15111.

[17] *Dnevnik obiska našega očeta v Peruju*, 20. 7. 1974 (AGP Sec. N, 3 leg. 1056-4).

[18] AGP, P04 1974, II, str. 427.

[19] Prim. Alejandro Cantero Fariña, *Sum.* 6595.

[20] *Dnevnik obiska našega očeta v Argentini*, 7.–28. 6. 1974, str. 192 (26. 6. 1974).

[21] RHF, D-15111.

[22] AGP, P04 1974, II, str. 496. *Ludens coram eo omni tempore, ludens in orbe terrarum* – »ves čas [sem se] igrala pred njim, igrala sem se na njegovem zemeljskem krogu« (Prg 8,30-31).

[23] AGP, P05 1974, II, str. 563.

[24] AGP, P04 1974, II, str. 498.

[25] *Prav tam*, str. 527.

[26] *Prav tam*, str. 496.

[27] *Prav tam*, str. 527.

[28] *Prav tam*, str. 499.

[29] Pismo iz Barcelone Carlosu Manuelu Larrei Ribadeneiri, EF-740915-2. Njegovo prijateljstvo z g. Carlosom Manuelom se je začelo v štiridesetih letih v Rimu, ko je bil predstavnik Ekvadorja pri Svetem sedežu. Nekaj časa po svojem odhodu iz Rima je zaprosil za sprejem v Opus Dei kot supernumerarij.

V zvezi z bivanjem v Quitu je 12. avgusta povedal svojim hčeram: ***Moram priznati, da mi je hudo, ker v teh dneh nisem maševal, in to bridkost iz vsega srca darujem za***

Ekvador. Obhajilo mi je prinašal Álvaro, danes prav tako ... In kakor hitro začutim na jeziku malo hostijo, sem ganjen (AGP, P05 1974, II, str. 479).

[30] *Prav tam*, str. 531.

[31] *Dnevnik doma Altoclaro v dneh, ko je bil oče prvičkrat v Venezueli, 15.–31. 8. 1974* (AGP Sec. N, 3 leg. 413-28).

[32] Prim. AGP, P05 1974, II, str. 551. Razlog te navade je pojasnil oče: ***Saj veste, da je v naših centrih na prvem mestu tabernakelj; potem vaše sestre, ki živijo petsto kilometrov daleč; nazadnje pa pridemo na vrsto mi*** (AGP, P01 1973, str. 578).

[33] *Dnevnik doma Altoclaro ..., op. cit.*, str. 18 (17. 8. 1974).

[34] AGP, P05 1974, II, str. 564. Njegove shematične risbe, na katerih so bile race vedno prikazane z odprtim

kljunom, kakor da bi zahtevale nekaj več, so bile izraz nenehnih prošenj njegovih hčera ter njihove težnje k zgovornosti.

[35] Prim. *Dnevnik doma Altoclaro ...*, op. cit., str. 59 (27. 8. 1974).

[36] AGP, P04 1975, str. 213. Prav to hrepenenje duše – tvoje obličje iščem, Gospod – opisuje v nekem besedilu za meditacijo: ***SpoznavaJ Jezusovo presveto človeškost ... In On bo v tvojo dušo položil nepotešljivo lakoto, »neukrotljivo« željo po zrenju njegovega obličja. V tem hrepenenju – ki ga na zemlji ni mogoče potešiti – boš mnogokrat našel tolažbo*** (*Križev pot*, 6. postaja). Prim. tudi *Dnevnik doma Altoclaro ...*, op. cit., str. 51; in Ps 27,8.

[37] »Zvečer,« pripoveduje kronist hišnega *Dnevnika*, »smo šli z očetom za trenutek v salon. Pri prehodu skozi sprejemnico je oče opazil staro zakladno skrinjo, ki je kot preprost

okrasni predmet stala pri vhodnih vratih. Vprašal nas je: ***Kakšen zaklad pa hranite tukaj?*** Misleč, da je prazna, jo je gospod Roberto prav odločno odprl, da bi očetu dokazal, da v tistem starem razmajanem zaboju pač ne skrivamo ničesar. Toda – kakšno presenečenje! – notri je bila nočna posoda. Čista, a vseeno nočna posoda. Nekdo, morda zato, da bi iz stranišča pri vhodu odstranil odvečne predmete, je ravno v tisto skrinjo, v prazno škatlo, ki je bila tam razstavljena, skrnil njeno snažno in neoporečno podobo« (AGP Sec. N, 3 leg. 413-28).

[38] AGP, P04 1974, II, str. 613 in 617.

[39] *Prav tam*, str. 615.

[40] *Prav tam*, str. 648.

[41] Pismo iz Caracasa msgr. Mariu Casariegu Acevedu CRS, EF-740828-1.

[42] *Dnevnik obiska našega očeta v Argentini*, 7.–28. 6. 1974, str. 199 (27. 6. 1974).

[43] Prim. Javier Echevarría, *Sum.* 2619 sl. Izrazov ustanoviteljeve pobožnosti do sv. Jožefa je ogromno. Poleg Device Marije je sv. Jožef zavetnik Dela. Ko je v Študentskem domu Ferraz pripravljaj prvo kapelo Dela in se trudil s postopkom za pridobitev dovoljenja, je stvar zaupal svetemu očaku, ki ga je imenoval **naš oče in gospod sveti Jožef**. V zahvalo za uslišano prošnjo je naročil, naj bo v vseh kapelah Dela na ključ od tabernaklja z verižico obešena svetinjica s podobo tega svetnika in vrezanim napisom: *Ite ad Ioseph* (pojdite k Jožefu). Njemu je zaupal apostolat, zlasti z neko preprosto molitvijo na predvečer njegovega godu, ki ga obhajamo 19. marca. Oče ga je priporočal kot priprošnjika za dobro smrt in v Delu se je ohranila pobožnost sedmih nedelj svetega

Jožefa. Kot glava družine si je ustanovitelj dolga leta dom svoje matere, brata in sestre predstavljal kakor nazareški dom, zato si je želel ravnati z njimi tako, kot bi ravnal sv. Jožef. In ko je bilo za časa papeža Janeza XXIII. odločeno, da se ime svetega Jožefa omenja v mašnem kanonu, je bilo njegovo veselje neizmerno. Tudi združitev prvih dveh ustanoviteljevih imen v eno sámo je izraz njegove skupne ljubezni in pobožnosti do Jezusa, Jožefa in Marije.

Njegov brat Santiago mu je 19. januarja 1973 podaril kip sv. Jožefa, ki je prihajal iz hiše njegovih starih staršev po materini strani. Bil je francoskega izvora, iz nebarvanega mavca; sence in detajli so bili poudarjeni zgolj z enostavno patino. Kip je bil že predtem v Rimu, v stanovanju tete Carmen (prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 1152).

G. José Luis Soria Saiz navaja kratek in čudovit opis svetega očaka, ki ga je ustanovitelj podal 18. marca 1974, na predvečer njegovega praznika: ***Sveti Jožef je sijajen! Je svetnik vdane ponižnosti ..., stalnega nasmeha in skomiganja z rameni*** (RHF, T-07920, dodatek 2, str. 24). S tem je ustanovitelj hotel izraziti Jožefovo popolno pripravljenost, da podnevi ali ponoči vedro in zaupljivo izvršuje božjo voljo ter se prebija skozi težave in je obenem pozoren na osebe, ki mu jih je Bog zaupal v varstvo.

[44] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 354.

[45] *Dnevnik obiska našega očeta v Argentini*, 7.–28. 6. 1974, str. 199 (27. 6. 1974).

[46] *Prav tam.*

[47] AGP, P04 1974, II, str. 73.

[48] *Prav tam*, str. 85.

[49] *Prav tam*, str. 245.

[50] *Dnevnik doma Altoclaro ...*, op. cit.,
str. 22, (18. 8. 1974).

[51] *Prav tam*, str. 38, 18. 8. 1974.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/4-andi-nisem-clovek-ki-bi-
dosegal-visave/](https://opusdei.org/sl-si/article/4-andi-nisem-clovek-ki-bi-dosegal-visave/) (27. Mar. 2026)